

กำหนดการ

พิธีถวายดอกไม้จันทน์จังหวัดราชบุรี

เนื่องในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

วันที่ ๒๕ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

ณ พระเมรุมาศจำลอง วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

*****

วันพุธที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ : พิธีบำเพ็ญกุศลออกพระเมรุมาศ

เวลา ๑๗.๐๐ น.

- ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ ศาลาน้อยพานิชอนุสรณ์วัดมหาธาตุวรวิหาร
- พระสงฆ์ ๔ รูปขึ้นสู่อาสนะ

เวลา ๑๗.๓๐ น.

- ประธานในพิธี นายชยาวุธ จันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี
จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (กราบ ๓ ครั้ง แบบมือ)
- ประธานในพิธีจุดเครื่องทองน้อย ถวายราชสักการะพระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
(กราบ ๑ ครั้ง ไม่แบบมือ)
- ประธานในพิธีนั่งประจำที่
- เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
- พระสงฆ์ให้ศีล
- ประธานในพิธีพร้อมผู้ร่วมพิธี รับศีล
- ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระธรรม หน้าตู้พระธรรม
(กราบ ๓ ครั้ง แบบมือ)
- ประธานในพิธีนั่งประจำที่
- พระสงฆ์ ๔ รูปสวดพระอภิธรรม ๑ จบแล้ว
- เจ้าหน้าที่ถอนตู้พระธรรมออกไปเก็บประจำที่
- เจ้าหน้าที่ ๒ ท่าน ลาดผ้าขาวรองโยงและลาดพระภูษาโยง
- ประธานในพิธีทอดผ้าบังสุกุลจำนวน ๔ ไตร
- เจ้าหน้าที่ ๑ ท่าน เชื่อมแถบทองกับพระภูษาโยง
- พระสงฆ์ ๔ รูป สดับปกรณ์จบแล้ว
- เจ้าหน้าที่ ๑ ท่าน ถอดการเชื่อมแถบทองกับพระภูษาโยงออก
- เจ้าหน้าที่ ๒ ท่าน เก็บพระภูษาโยงและผ้าขาวรองโยง เข้าประจำที่
- เจ้าหน้าที่เทียบเครื่องไทยธรรม
- ประธานในพิธี ประเคนเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์สวดพระอภิธรรม
- พระสงฆ์ทั้งนั้น อนุโมทนา
- ประธานในพิธี กรวดน้ำรับพร
- ประธานในพิธี กราบพระรัตนตรัย หน้าโต๊ะหมู่บูชา
- ประธานในพิธี กราบประธานสงฆ์
- ประธานในพิธี กราบถวายราชสักการะพระบรมฉายาลักษณ์
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร หน้าโต๊ะหมู่บูชา
- เสร็จพิธี

การแต่งกาย

ข้าราชการ

: เครื่องแบบเต็มยศ ไว้ทุกข์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลมงกุฎไทย

ประชาชน

: ชุดสุภาพไว้ทุกข์

/วันพฤหัสบดี...

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐

- เวลา ๐๗.๐๐ น. - เจ้าหน้าที่ประจำพระเมรุมาศจำลอง พร้อม ณ พระเมรุมาศจำลอง
- เวลา ๐๙.๐๐ น. - เริ่มพิธีถวายดอกไม้จันทน์ (ช่วงแรก) โดยประธานพิธี นายชยาวุธ จันทร ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เริ่มถวายดอกไม้จันทน์เป็นลำดับแรก
- ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และประชาชนถวายดอกไม้จันทน์ เป็นลำดับถัดไป
- เวลา ๑๕.๐๐ น. - เริ่มพิธีสงฆ์
- นิมนต์พระสงฆ์ ๑๐ รูป ขึ้นสู่อาสน์สงฆ์
- ประธานพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- ประธานพิธีจุดเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร (กราบ ๑ ครั้ง ไม่แบมือ)
- ประธานนั่งประจำที่
- เจ้าหน้าที่อาราธนาพระปริตร
- พระสงฆ์สวดพระพุทธรมณต์ (บทธัมมะนิยาม) จบ
- ประธานจุดเทียนส่องธรรม เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนาขึ้นสู่ธรรมาสน์
- ประธานจุดเครื่องทองน้อยบูชาธรรมในส่วนของประธาน
- ประธานจุดเครื่องทองน้อยเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ เพื่อเป็นการถวายทรงบูชาธรรม
- เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
- พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาให้ศีล
- ประธานพร้อมผู้ร่วมพิธีรับศีล
- เจ้าหน้าที่อาราธนาธรรม
- พระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา เกี่ยวกับพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีต่อจังหวัด/อำเภอ จบ
- ผู้ร่วมพิธีบำเพ็ญสมาธิจิต เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และน้อมจิตเพื่อพิจารณาอันไม่ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทของตนเอง เป็นเวลา ๘๙ วินาที
- เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาลงมายังอาสน์สงฆ์
- ประธานประเคนเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมเทศนาและพระสงฆ์สวดพระพุทธรมณต์
- เจ้าหน้าที่ลาดผ้ารองโยงและพระภูษาโยง
- ประธานทอดผ้าไตรสดับปกรณ์
- เจ้าหน้าที่เชื่อมแถบทองกับพระภูษาโยง
- พระสงฆ์สดับปกรณ์
- ประธานสงฆ์อนุโมทนา
- ประธานกรวดน้ำ - รับพร
- เวลา ๑๖.๐๐ น. - เสรีจิตพิธีบำเพ็ญกุศล รอเวลาเสด็จพระราชดำเนิน โดยดูการถ่ายทอดสดจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินพิธีกรรมพร้อมกับส่วนกลางต่อไป

หมายเหตุ

- ๑) พระสงฆ์สมณศักดิ์ใช้พัดยศในพิธี
- ๒) กรณีที่มีประชาชนจำนวนมาก และคาดว่าจะต้องใช้เวลาในการวางดอกไม้จันทน์เป็นเวลานาน จังหวัด/อำเภอ สามารถให้ประชาชนถวายดอกไม้จันทน์ในช่วงพิธีสงฆ์ได้ (โดยไม่ต้องหยุด) ตามที่เห็นสมควร

เวลา ๑๖.๓๐ น.

- สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ มายังพระที่นั่งทรงธรรม ให้ยุติการวางดอกไม้จันทน์ โดยให้ดูจากการถ่ายทอดสดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

เวลา ๑๗.๓๐ น.

- หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ขึ้นบนพระเมรุมาศ ถวายพระเพลิงพระบรมศพแล้ว และสมเด็จพระสังฆราช/พระราชอาคันตุกะชั้นผู้ใหญ่/สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถวายดอกไม้จันทน์ และเสด็จฯ ลงมาจากพระเมรุมาศแล้ว
- ให้เริ่มถวายดอกไม้จันทน์ (ช่วงที่สอง)
- เจ้าหน้าที่อัญเชิญโคมตะเกียง ไปวางบนโต๊ะในพระเมรุมาศ เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ ณ จุดที่กำหนด ในพระเมรุมาศจำลอง (ให้เจ้าหน้าที่เดินขึ้นบันไดหน้าและลงบันไดด้านข้าง)
- ประธานในพิธี พร้อมเจ้าหน้าที่ถือพานดอกไม้จันทน์ เดินขึ้นไปบนพระเมรุมาศจำลองทางบันไดด้านหน้า แล้วยืนประจำจุดที่กำหนด ถวายความเคารพเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ และไฟหลวงพระราชทาน เจ้าหน้าที่ส่งพานช่อดอกไม้จันทน์
- ประธานหยิบช่อดอกไม้จันทน์จากพาน ไปต่อไฟหลวงพระราชทานจากโคมตะเกียง แล้ววางบนพานเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ ถวายความเคารพ แล้วเดินลงทางบันไดด้านข้างเพื่อไปพัก ณ ที่พักรอ (เจ้าหน้าที่อัญเชิญโคมตะเกียงไปได้ ณ สถานที่กำหนด เพื่อรออัญเชิญไปในพิธีเผาจริง)
- ประธานสงฆ์และพระสงฆ์สมณศักดิ์เข้าแถว แล้วเดินไปหยิบช่อดอกไม้จันทน์จากพานถือไว้ระดับอก เดินขึ้นไปบนพระเมรุมาศจำลองทางบันไดด้านหน้า ยืนประจำจุดที่กำหนดเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ แล้ววางดอกไม้จันทน์บนพาน ยืนสงบนิ่ง แล้วเดินลงจากพระเมรุมาศจำลองทางบันไดด้านข้าง
- ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจเข้าแถว แล้วเดินไปหยิบช่อดอกไม้จันทน์จากพานถือไว้ระดับอก เดินขึ้นไปบนพระเมรุมาศจำลองทางบันไดด้านหน้า แล้วยืนประจำจุดที่กำหนด ถวายความเคารพเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ แล้ววางดอกไม้จันทน์บนพาน ถวายความเคารพ แล้วเดินลงทางบันไดด้านข้าง
- ประชาชนทั่วไป ถือดอกไม้จันทน์ระดับอก เดินขึ้นไปบนพระเมรุมาศจำลอง แล้วยืนประจำจุดที่กำหนด ถวายความเคารพเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ฯ แล้ววางดอกไม้จันทน์บนพาน ถวายความเคารพ แล้วเดินลงทางบันไดด้านข้าง

เวลา ๑๘.๐๐ น.

- การแสดงมหรสพสมโภช ณ บริเวณสถานที่จัดพิธีถวายดอกไม้จันทน์ (เวลาในการแสดงต้องให้แล้วเสร็จก่อนเวลา ๒๑.๓๐ น. ทั้งนี้ หากการแสดงยังไม่แล้วเสร็จ สามารถดำเนินการแสดงต่อได้ หลังสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ กลับ)

การแต่งกาย

ข้าราชการ

- : เครื่องแบบเต็มยศ ไว้ทุกข์ สายสะพายข้างเผือก
- : เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายที่ไม่ใช่ตระกูลข้างเผือก ให้ปรับลดลงมาเป็นชั้นสายข้างเผือก คือ ชั้นสาย ๓ ให้ปรับลดลงมาประดับชั้นสาย ๒ แต่ดวงดาราประดับสาย ๓
- : เครื่องราชอิสริยาภรณ์สาย ๑ ให้ประดับสาย ๑
- : เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าชั้นสายสะพายให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับชั้นสูงสุด ไว้ทุกข์
- : กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก / นอกอาคาร สวมหมวก

ลูกจ้าง/พนักงานราชการ: เครื่องแบบสีก็อกก็แขนยาว คอพับ

- : กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก / นอกอาคาร สวมหมวก

นักเรียน นักศึกษา สมาชิกหน่วยงาน องค์กรเอกชน : ชุดเครื่องแบบตามสังกัด

ประชาชน : ชุดสุภาพไว้ทุกข์

เวลา ๒๐.๓๐ น.

- เจ้าหน้าที่นำดอกไม้จันทน์ที่ประชาชนถวาย ณ พระเมรุมาศจำลอง ใส่พาน (จำนวนตามความเหมาะสม และสวยงาม กรณีกระแสลมแรง ให้ใช้ผ้าขาวคลุมพาน) เพื่อเตรียมพร้อมในพิธีเผาดอกไม้จันทน์

เวลา ๒๑.๐๐ น.

- ประธาน พร้อมข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและประชาชน พร้อมกัน ณ สถานที่เผาดอกไม้จันทน์ โดยดูการถ่ายทอดสดจากโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินพิธีกรรมพร้อมกับส่วนกลาง

เวลา ๒๒.๐๐ น.

- หลังจากที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินขึ้นบนพระเมรุมาศ ถวายพระเพลิงพระบรมศพ (จริง) แล้ว โดยให้ดูจากการถ่ายทอดสดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ฯ ทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ช่วงที่สาม)
- ประธานในพิธี พร้อมข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและประชาชนที่เข้าร่วมพิธี และยืนเข้าแถวตามสภาพของพื้นที่ด้านหน้าพระจิตกาธาน โดยยืนเรียงตามลำดับ (ประธานยืนด้านหน้าของแถว)
- เจ้าหน้าที่เชิญโคมตะเกียง เดินขึ้นบันไดด้านหน้าไปวางบนโต๊ะหน้าพระจิตกาธาน ทุกคนทำความเคารพ
- ประธานในพิธี พร้อมเจ้าหน้าที่ถือพานดอกไม้จันทน์ขอประธาน เดินขึ้นบันไดด้านหน้าของพระจิตกาธาน ถวายความเคารพ หยิบดอกไม้จันทน์จากพานต่อไฟหลวงพระราชทานจากโคมตะเกียงวางในพระจิตกาธาน แล้วเดินลงบันไดด้านข้าง ไปพักรอประจำจุดที่กำหนด
- เจ้าหน้าที่เชิญโคมตะเกียงไปได้ ณ สถานที่กำหนด
- เจ้าหน้าที่นำดอกไม้จันทน์ส่วนที่เหลือใส่พานเชิญไปวางในพระจิตกาธานจนหมด โดยให้เดินขึ้นทางบันไดด้านหน้า แล้วลงบันไดด้านข้าง
- เจ้าหน้าที่นำดอกไม้จันทน์ออกจากถาดรอง นำใส่ภาชนะที่จัดเตรียมไว้ แล้วนำไปไว้ ณ สถานที่กำหนด

/เจ้าหน้าที่...

- เจ้าหน้าที่นำเส้าดอกไม้จันทน์บรรจุใส่พระโกศและถุงบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ แล้วปิดปากถุงให้เรียบร้อย
- เจ้าหน้าที่อัญเชิญพระโกศบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ไปไว้ในสถานที่เหมาะสม และนำถุงบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ไปเก็บไว้ยังสถานที่กำหนด

การแต่งกาย :

- ข้าราชการ : เครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์
: กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก / นอกอาคาร สวมหมวก
- ลูกจ้าง/พนักงานราชการ : เครื่องแบบสี kaki แขนยาว คอพับ
: กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก / นอกอาคาร สวมหมวก
- นักเรียน นักศึกษา สมาชิกหน่วยงาน องค์กรเอกชน : ชุดเครื่องแบบตามสังกัด
- ประชาชน : ชุดสุภาพไว้ทุกข์

วันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

- เวลา ๐๗.๓๐ น - ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ บริเวณพระเมรุมาศจำลอง วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมืองราชบุรี
- เวลา ๐๘.๐๐ น - ประธานในพิธี นายชยาวุธ จันทร ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เดินทางถึงบริเวณพิธี
- ประธานในพิธี จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
  - ประธานในพิธี จุดเครื่องทองน้อยถวายราชสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร (กราบ ๑ ครั้ง ไม่แบ่มือ)
  - ประธานนั่งประจำที่
  - เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
  - พระสงฆ์ให้ศีล
  - ประธานในพิธีพร้อมผู้ร่วมพิธี รับศีล
  - เจ้าหน้าที่ ๒ ท่าน ลาดผ้าขาวรองโยงและลาดพระภูษาโยง
  - ประธานในพิธีทอดผ้าบังสุกุลจำนวน ๙ ไตร
  - พระสงฆ์ ๙ รูป สดับปกรณ์ จบแล้ว
  - เจ้าหน้าที่ ๑ ท่าน ถอดการเชื่อมแถบทองกับพระภูษาโยงออก
  - เจ้าหน้าที่ ๒ ท่าน เก็บพระภูษาโยงและผ้าขาวรองโยง เข้าประจำที่
  - พระสงฆ์ทั้งนั้น อนุโมทนา
  - ประธานในพิธี กรวดน้ำ
  - ประธานในพิธี อัญเชิญพระโกศบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อัญเชิญถุงบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ ขึ้นรถเพื่อเคลื่อนขบวนไปวัดพญาไม้ อำเภอเมืองราชบุรี
  - ขบวนรถอัญเชิญพระโกศและถุงบรรจุเส้าดอกไม้จันทน์ เดินทางถึงวัดพญาไม้ อำเภอเมืองราชบุรี
  - ประธานในพิธีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ตั้งแถวหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
  - ประธานในพิธีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

- ประธานในพิธีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ อัญเชิญพระโกศและฉัตรบริวารเข้าดอกลำไยจันทร์
ลงเรือออกจากวัดพญาไผ่ อำเภอเมืองราชบุรี ไปกลางแม่น้ำแม่กลองบริเวณหน้าหอนาฬิกา
(ตลาดสนามหญ้า) อำเภอเมืองราชบุรี
- เรืออัญเชิญพระโกศและฉัตรบริวารเข้าดอกลำไยจันทร์ถึงกลางแม่น้ำแม่กลองบริเวณหน้าหอนาฬิกา
- ประธานในพิธี อัญเชิญเข้าดอกลำไยจันทร์ในพระโกศวางที่พื้นน้ำ แล้วโปรยดอกดาวเรืองตาม
- ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ อัญเชิญเข้าดอกลำไยจันทร์ในฉัตรบริวารเข้าดอกลำไยจันทร์วางที่พื้นน้ำ
แล้วโปรยดอกดาวเรืองตาม
- จากนั้น เรืออัญเชิญพระโกศและฉัตรบริวารแล่นเวียนขวารอบเข้าดอกลำไยจันทร์
ที่หย่อนลงไปนั้น ๓ รอบ แล้วแล่นเข้าสู่ฝั่งบริเวณหน้าสโมสรนายทหาร ค่ายภาณุรังษี
- เสร็จพิธี

การแต่งกาย

- ข้าราชการ : เครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์
(กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก/นอกอาคาร สวมหมวก)
- ลูกจ้าง/พนักงานราชการ : เครื่องแบบปกติคอพับแขนยาว
(กรณีจัดพิธีในอาคาร ไม่ต้องสวมหมวก/นอกอาคาร สวมหมวก)
- นักเรียน/นักศึกษา/สมาชิกหน่วยงาน/องค์กรเอกชน : ชุดเครื่องแบบตามสังกัด
- ประชาชน : ชุดสุภาพ ไว้ทุกข์